IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/2082

z dne 26. novembra 2021

o določitvi ureditev za izvajanje Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnega evropskega sistema za klasifikacijo tveganj

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 ([1]) ter zlasti člena 7(7) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu z Uredbo (EU) št. 376/2014 morajo države članice in Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) vzpostaviti mehanizem za neodvisno zbiranje, vrednotenje, obdelavo, analizo in shranjevanje podrobnosti o dogodkih v zvezi z varnostjo v letalstvu. Pristojni organi držav članic morajo pripraviti poročila o dogodkih na podlagi podrobnosti o dogodkih in jih shraniti v nacionalno podatkovno zbirko. Enako obveznost, da pripravi poročila o dogodkih na podlagi podrobnosti o dogodkih in jih shrani v podatkovno zbirko, ima Agencija.

(2) V skladu s členom 9(1) Uredbe (EU) št. 376/2014 države članice in Agencija sodelujejo pri izmenjavi informacij, tako da prek evropskega centralnega odložišča (ECR) omogočijo dostop do vseh informacij v zvezi z varnostjo, shranjenih v njihovih podatkovnih zbirkah.

(3) V skladu z Uredbo (EU) št. 376/2014 morajo poročila o dogodkih vsebovati klasifikacijo varnostnega tveganja, ki jo pregledajo pristojni organi držav članic ali Agencija, in se prenesejo v ECR. Da se zagotovi usklajena razvrstitev vseh poročil o dogodkih iz ECR, bi morali pristojni organi držav članic in Agencija zagotoviti, da se klasifikacija v navedenih poročilih določi v skladu s skupnim evropskim sistemom za klasifikacijo tveganj (ERCS), kot je določeno v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2020/2034 ([2]).

(4) Zdaj je treba določiti ureditve za usklajeno in dosledno izvajanje ERCS s strani Agencije in držav članic.

(5) Kadar poročila o dogodkih vsebujejo klasifikacijo tveganja, določeno z uporabo metodologij, ki niso ERCS, bi morali pristojni organi držav članic ali Agencija razvrstiti tveganje zadevnega dogodka v skladu z ERCS, kot je opredeljeno v Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

(6) V primerih, ko se pristojni organi držav članic ali Agencija odločijo za uporabo postopka preračuna za preračun klasifikacij tveganja iz uvodne izjave 5 v klasifikacijo ERCS in kadar so take metodologije ARMS-ERC 4x4 ali RAT „ATM skupno“, bi morali pristojni organi držav članic ali Agencija uporabiti postopek neposrednega preračuna iz te uredbe.

(7) Kadar se postopek neposrednega preračuna iz Priloge ne uporablja, bi bilo treba pristojnim organom držav članic in Agencije dopustiti uporabo drugih postopkov preračuna, če se doseže enakovredna klasifikacija ERCS.

([1]) UL L 122, 24.4.2014, str. 18.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/2034 z dne 6. oktobra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnega evropskega sistema za klasifikacijo tveganj (UL L 416, 11.12.2020, str. 1).

(8) Stalno spremljanje in izboljševanje ERCS je potrebno za zagotovitev njegove učinkovite uporabe. Določiti je treba podrobna pravila za tako spremljanje in izboljšanje, Agencija pa bi morala Komisiji pomagati pri tem pregledu in spremljanju. V ta namen bi morale države članice Agenciji in Komisiji v predpisanih rokih redno poročati o uporabi ERCS in njeni oceni.

(9) Pristojni organi držav članic in Agencija se morajo pripraviti na uporabo ERCS, zlasti s prilagoditvijo svojih notranjih postopkov in morebitno dodelitvijo dodatnih sredstev. Vendar člen 24(3) Uredbe (EU) št. 376/2014 določa, da se člen 7(2) navedene uredbe, ki državam članicam in Agenciji nalaga uporabo ERCS, začne uporabljati, ko začnejo veljati delegirani in izvedbeni akti, ki podrobneje določajo in razvijajo ERCS. Delegirana uredba (EU) 2020/2034 o opredelitvi ERCS je že začela veljati 31. decembra 2020. Zato začetka obveznosti uporabe ERCS ni mogoče odložiti na datum, ki je poznejši od začetka veljavnosti te uredbe. Poleg tega je za namene letnega pregleda varnosti, ki ga Agencija objavi v skladu s členom 72(7) Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta ([3]), bistveno, da se poročila o dogodkih, naložena v ECR v obdobju enega leta, ocenjujejo usklajeno. Obveznost razvrščanja dogodkov v skladu z ERCS bi se morala začeti uporabljati z dnem začetka veljavnosti te uredbe. Ta uredba bi zato morala začeti veljati 1. januarja 2023.

(10) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 127 Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa ureditve za izvajanje skupnega evropskega sistema za klasifikacijo tveganj (v nadaljnjem besedilu: ERCS), kot je določen v Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo opredelitve iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2020/2034.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve:

(1) „metodologija ARMS-ERC“ pomeni metodologijo, ki jo je razvila delovna skupina industrije „Airline Risk Management Solutions“ (ARMS) za oceno operativnih tveganj;

(2) „ATM“ pomeni upravljanje zračnega prometa, kakor je opredeljeno v členu 2(10) Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]);

(3) „ocena resnosti ATM v zraku“ pomeni del metodologije RAT, ki ocenjuje uspešnost letalskih operacij dogodka;

(4) „ocena resnosti ATM na tleh“ pomeni del metodologije RAT, s katerim se ocenjuje uspešnost sistema ATM (postopki, oprema in človek);

([3]) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).

([4]) Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba) (UL L 96, 31.3.2004, str. 1).

(5) „ocena resnosti ATM skupno“ pomeni oceno resnosti za ATM na tleh in oceno resnosti za ATM v zraku, združeni v eno samo oceno;

(6) „metodologija RAT“ pomeni metodologijo orodja za analizo tveganja, ki jo je razvil Eurocontrol in se uporablja za klasifikacijo dogodkov, povezanih z varnostjo, na področju upravljanja zračnega prometa;

(7) „Eurocontrol“ je Evropska organizacija za varnost zračne plovbe, ustanovljena z Mednarodno konvencijo o sodelovanju za varnost zračne plovbe ([5]) dne 13. decembra 1960.

Člen 3

Pregled, sprememba in potrditev klasifikacije varnostnega tveganja

1. Pristojni organ države članice ali Agencija pregleda in po potrebi spremeni ter potrdi klasifikacijo varnostnega tveganja iz poročila o zadevnem dogodku v skladu z ERCS, kot je določeno v Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

2. Brez poseganja v odstavek 1 pristojni organ države članice ali Agencija pri preračunu klasifikacije varnostnega tveganja, določene z metodologijami ARMS/ERC 4x4 ali RAT „ATM skupno“, uporabi postopek neposrednega preračuna iz Priloge. Za klasifikacije varnostnega tveganja, določene z drugimi metodologijami, lahko pristojni organ države članice ali Agencija uporabi postopek ročnega preračuna iz točke 2 Priloge ali druge postopke preračuna, kot se zdi primerno, če se doseže enakovredna klasifikacija ERCS.

Člen 4

Spremljanje in izboljšanje ERCS

1. Vsaka država članica do 31. marca 2026 in nato vsakih pet let Komisiji in Agenciji predloži poročilo o uporabi ERCS.

2. Agencija pregleda informacije, ki jih je prejela od držav članic v skladu z odstavkom 1 tega člena, in druge informacije, ki jih lahko prejme v zvezi z izvajanjem ERCS. Agencija lahko pri pregledu upošteva strokovno znanje omrežja analitikov varnosti v letalstvu iz člena 14(2) Uredbe (EU) št. 376/2014 in ustreznih skupin strokovnjakov, če jih je Agencija ustanovila.

Člen 5

Spremljanje združljivosti z drugimi sistemi za klasifikacijo tveganja

1. Postopki preračuna, določeni v Prilogi, so predmet rednega pregleda s strani Agencije, da se zagotovi njegova stalna ustreznost. Pregled lahko upošteva strokovno znanje omrežja analitikov varnosti v letalstvu in ustreznih strokovnih skupin, če jih ustanovi Agencija.

2. Kadar je ustrezno, države članice Komisijo in Agencijo obvestijo o uporabi postopka ročnega preračuna iz točke 2 Priloge in drugih postopkih preračuna iz člena 3(2) te uredbe.

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati 1. januarja 2023.

([5]) Konvencija, spremenjena s protokolom z dne 12. februarja 1981 in revidirana s protokolom z dne 27. junija 1997.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 26. novembra 2021

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Postopki preračuna ocen orodja za analizo tveganja (RAT) in klasifikacije tveganja nepričakovanih dogodkov delovne skupine Aviation Risk Management Solutions (ARMS-ERC) v ocene evropskega sistema za klasifikacijo tveganj (ERCS)

V tej prilogi so določeni postopki preračuna ocen RAT in ARMS ERC v ocene ERCS ([1]), opredeljene v koraku 2 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

Naslednji postopki preračuna omogočajo neposredni ali ročni preračun, da se pridobi klasifikacija ERCS, ki je enakovredna ocenam RAT in/ali ARMS-ERC v skladu s členom 3 te uredbe.

1. **NEPOSREDNI PRERAČUN**

Obvezni postopek preračuna sestavljata naslednja poteka dela:

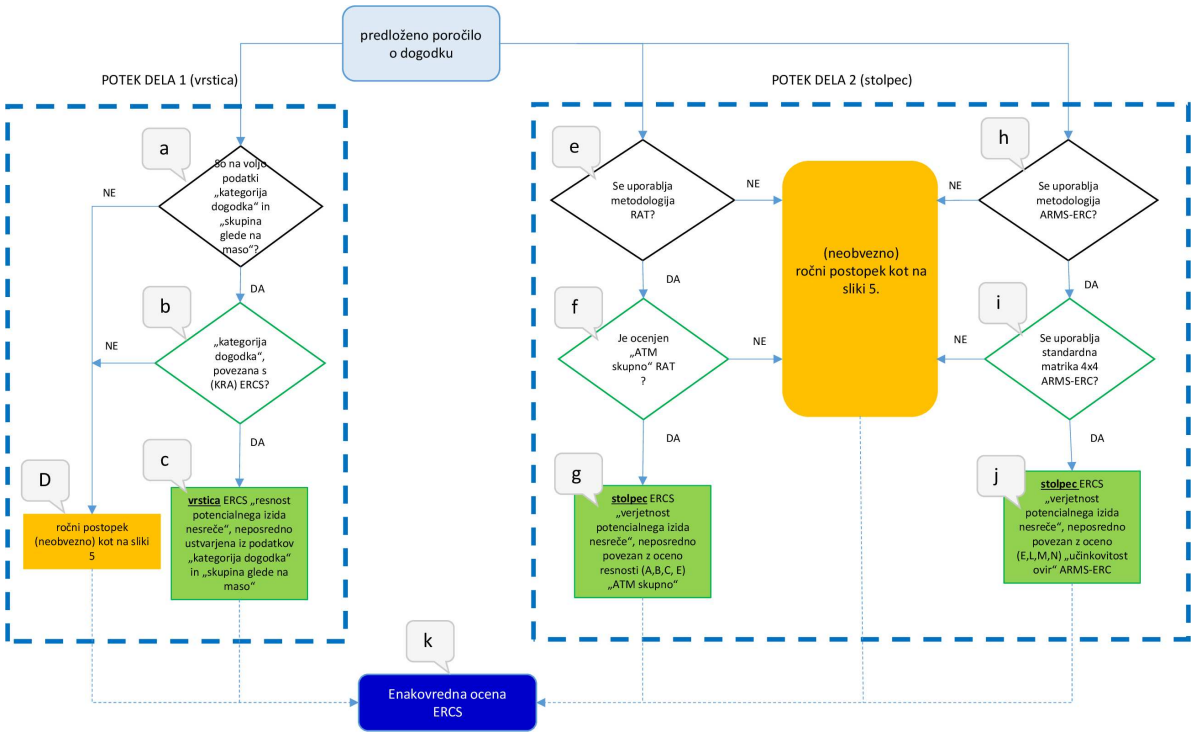
— potek dela 1 – omogoča neposredni preračun za pridobitev ocene resnosti ERCS;

— potek dela 2 – omogoča neposredni preračun za pridobitev ocene verjetnosti ERCS.

Na sliki 1 je prikazan pregled postopkov. Izhodišče postopka je polje „predloženo poročilo o dogodku“, rezultat pa „enakovredna ocena ERCS“. Črtkane črte na sliki 1 kažejo, da je za vsak rezultat postopka potreben samo en vir.

Slika 1

Postopki preračuna

1.1. ***POTEK DELA 1 – ocena resnosti ERCS***

a. **Informaciji „kategorija dogodka“ in „skupina glede na maso“**

— Če poročilo o dogodku vsebuje informacije o „kategoriji dogodka“ in „skupini glede na maso“, se lahko preračunata v oceno ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ . Naslednji korak je (b) na sliki 1.

([1]) Ocena ERCS je dvomestna vrednost, pri čemer prvi znak ustreza abecedni vrednosti, ki izhaja iz izračuna resnosti dogodka (ocena resnosti od A do X), drugi znak pa predstavlja številčno vrednost iz izračuna ustrezne ocene dogodka (verjetnost).

— Če poročilo o dogodku ne vsebuje informacij o „kategoriji dogodka“ ali „skupini glede na maso“ ali nobeni od njiju, neposredni preračun ni mogoč. Če se uporabi ročni preračun, opisan v točki 2 te Priloge, je naslednji korak (D) na slikah 1 in 5.

b. **„Kategorija dogodka“ in preračun v ključna področja tveganja (KRA) ERCS**

— Če „kategorija dogodka“ iz poročila o dogodku neposredno ustreza kategoriji ključnih področij tveganja ERCS, opredeljenih v točki 1.2 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034, potem je naslednji korak (c) na sliki 1.

— Za poročila o dogodkih s „kategorijami dogodkov“, ki se razlikujejo od ključnih področij tveganja ERCS, ni neposrednega preračuna. Če se uporabi ročni preračun, opisan v točki 2 te Priloge, je naslednji korak (D) na slikah 1 in 5.

c. **Ocena ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ – neposredni preračun**

— Če poročilo o dogodku vsebuje informacije o „kategoriji dogodka“ in „skupini glede na maso“, se ocena resnosti neposredno preračuna v ustrezno oceno ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ . Rezultat (k), s katerim se pridobi prvi znak, ki ustreza abecedni vrednosti, ki izhaja iz izračuna resnosti dogodka (ocena resnosti od A do X).

1.2. ***POTEK DELA 2 – ocena verjetnosti ERCS***

e. **Poročilo o dogodku, ocenjeno z uporabo RAT**

Če je bilo poročilo o dogodku ocenjeno z uporabo metodologije RAT ([2]):

— Poročila o dogodkih, ki imajo oceno resnosti RAT „ATM skupno“, se lahko povežejo neposredno s stolpci verjetnosti ERCS, kot je pojasnjeno v koraku (g) na sliki 2.

— Poročila o dogodkih, ki imajo samo oceno resnosti RAT „ATM na tleh“ ([3]), je treba ročno preračunati, da se pridobi ocena verjetnosti ERCS. Če se uporabi ročni preračun, opisan v točki 2 te Priloge, je naslednji korak (L) na sliki 5.

— V primeru poročil o dogodkih, označenih kot „dogodek, povezan z ATM“, preračun med ocenami RAT in ERCS ni mogoč.

f. **Ocena resnosti RAT „ATM skupno“**

— Če poročilo o dogodku vsebuje oceno resnosti „ATM skupno“, je naslednji korak (g) na sliki 1.

g. **Stolpec ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“, preračunan iz vrednosti RAT „ATM skupno“ (relevantno samo za vrednosti A, B, C, E)**

Za poročila o dogodkih s klasifikacijo ocene resnosti „ATM skupno“ (A, B, C, E) se uporablja naslednji neposredni preračun v kategorije verjetnosti ERCS.

([2]) Metodologija RAT razvršča dogodke, povezane z upravljanjem zračnega prometa. Metodologija RAT ne ocenjuje nesreč, saj meri le to, koliko je manjkalo, da bi dogodek, povezan z ATM, postal nesreča. Metodologija RAT je razdeljena na več glavnih elementov (tj. „ATM na tleh“, „ATM v zraku“), od katerih vsak prispeva del vhodnih podatkov za končno oceno resnosti RAT „ATM skupno“. Da se doseže ocena resnosti „ATM skupno“, morata biti na voljo ocena resnosti „ATM na tleh“ in „ATM v zraku“.

([3]) „Resnost“ v skladu z metodologijo RAT kaže, kako resen je bil dejanski dogodek v primerjavi z drugimi dogodki. Metodologija RAT določa „resnost“ na podlagi ocene obramb/ovir.

Slika 2

Preračun ocene resnosti RAT „ATM skupno“ v oceno verjetnosti ERCS.

Kategorije verjetnosti ERCS

			E		C		B		A	
Ustrezna ocena ovire	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
Vsota teže ovire	17-18	15-16	13-14	11-12	9-10	7-8	5-6	3-4	1-2	0
Verjetnost	10^{-9}	10^{-8}	10^{-7}	10^{-6}	10^{-5}	10^{-4}	10^{-3}	10^{-2}	10^{-1}	1
Opis	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 000 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 milijona primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 primerih	Realizirane nesreče

h. **Poročila o dogodkih, klasificirana z uporabo metodologije ARMS-ERC**

— Za poročila o dogodkih, ki so bila ocenjena v skladu z ARMS-ERC, je naslednji korak (i) na sliki 1.

— Za poročila o dogodkih, ki niso bili ocenjeni v skladu z metodologijo ARMS-ERC, je naslednji korak (M) na sliki 5.

i. **Standardna matrika 4x4 ARMS-ERC**

Če se za oceno poročila o dogodku uporabi matrika 4x4 ARMS-ERC, prikazana na sliki 3, potem je naslednji korak (j) na sliki 1.

Slika 3

Standardna matrika 4x4 ARMS-ERC

Vprašanje 2

Kakšna je bila učinkovitost preostalih ovir med tem dogodkom in najverjetnejšim scenarijem nesreče?

učinkovita	omejena	minimalna	neučinkovita
50	102	502	2500
10	21	101	500
2	4	20	100
1			

Vprašanje 1

Če bi se bil dogodek razvil v nesrečo, kateri izid bi bil najverjetnejši?

katastrofalna nesreča	izguba zrakoplova ali več smrtnih žrtev (3 ali več)
velika nesreča	1 ali 2 smrtni žrtvi, več hudih poškodb, velika škoda na zrakoplovu
manjše poškodbe ali škoda	lažje poškodbe, manjša škoda na zrakoplovu
brez izida nesreče	brez potencialne škode ali poškodb

Tipični scenariji nesreče
Izguba nadzora, trk v zraku, nenadzorovan požar na krovu, eksplozije, popolna strukturna okvara zrakoplova, trčenje ob teren.
Trk z vozno stezo pri veliki hitrosti, hujše poškodbe zaradi turbulence.
Nesreča pri premikanju zrakoplova, manjše poškodbe zaradi vremena.
Kateri koli dogodek, ki ni prerasel v nesrečo, četudi ima lahko operativne posledice (npr. preusmeritev, zamuda, slabost posameznika).

j. **Ocena ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“ – neposredni preračun**

Če poročilo o dogodku vsebuje oceno ARMS „učinkovitost ovir“ , se za določitev ocene ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“ uporabi neposreden preračun v matriko ERCS.

Slika 4

Preračun kategorij verjetnosti ARMS-ERC v kategorije verjetnosti ERCS

Kategorije verjetnosti ARMS

učinkovita | omejena | minimalna | neučinkovita

Kategorije verjetnosti ERCS

Ustrezna ocena ovire	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0
Vsota teže ovire	17-18	15-16	13-14	11-12	9-10	7-8	5-6	3-4	1-2	0
Verjetnost	10^{-9}	10^{-8}	10^{-7}	10^{-6}	10^{-5}	10^{-4}	10^{-3}	10^{-2}	10^{-1}	1
Opis	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 000 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 milijonov primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 milijona primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 1 000 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 100 primerov	Preostale ovire bi padle v 1 od 10 primerih	Realizirane nesreče

k. **Enakovredna ocena ERCS**

Kombinacija ocen ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ in „verjetnost potencialnega izida nesreče“ se združi v matriki ERCS, da se pridobi enakovredna ocena ERCS, kot je določeno v koraku 2 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

2. **ROČNI PRERAČUN**

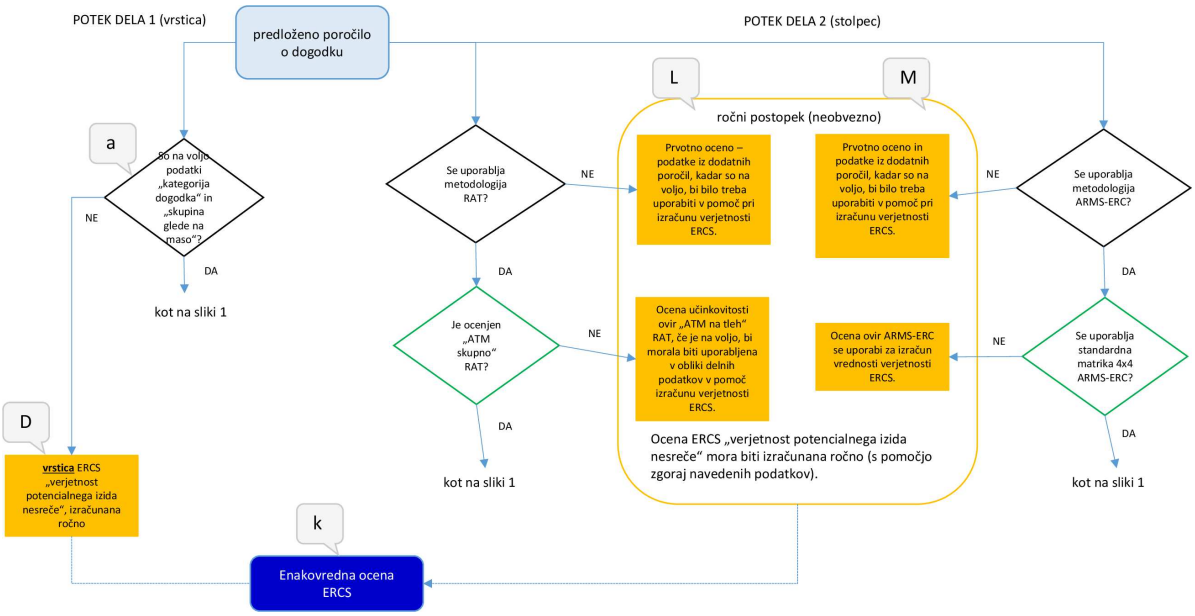
Ta ročni preračun sestavljata naslednja poteka dela:

— potek dela 1 – omogoča ročni preračun za pridobitev ocene resnosti ERCS;

— potek dela 2 – omogoča ročni preračun za pridobitev ocene verjetnosti ERCS.

Slika 5

Ročni preračun

2.1. ***POTEK DELA 1***

D. **Ocena ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ – ročni preračun**

— Če poročilo o dogodku ne vsebuje informacij o „kategoriji dogodka“ ali „skupini glede na maso“ ali nobeni od njiju, se za določitev „potencialnega izida nesreče“ ali ključnega področja tveganja uporablja metodologija ERCS, opredeljena v Prilogi k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034. Končni rezultat (k), s katerim se pridobi prvi znak, ki ustreza abecedni vrednosti, ki izhaja iz izračuna resnosti dogodka (ocena resnosti od A do X).

2.2. ***POTEK DELA 2***

L. **Stolpec ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“ – ročni postopek**

— Za poročila o dogodkih, ki ne vsebujejo resnosti „ATM skupno“ ne obstaja neposreden preračun v oceno ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“.

Vendar lahko resnost „ATM na tleh“ omogoči delen preračun s povezovanjem ocene ovire „ATM skupno“ in postopka za oceno ovire ERCS, opredeljenega v točki 2.1.3 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

M. **Ocena ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ – ročni postopek**

Če v poročilih o dogodkih ni uporabljena matrika 4x4 ARMS-ERC za oceno dogodka, se za pridobitev ocene ERCS „verjetnost potencialnega izida nesreče“ vrednost ocene ovire ARMS-ERC preračuna v oceno ovire ERCS iz točke 2.1.3 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.

k. **Enakovredna ocena ERCS**

Kombinacija ocen ERCS „resnost potencialnega izida nesreče“ in „verjetnost potencialnega izida nesreče“ se združi v matriki ERCS, da se pridobi enakovredna ocena ERCS, kot je določeno v koraku 2 Priloge k Delegirani uredbi (EU) 2020/2034.